

13. ZNANSTVENI SKUP O HRVATSKIM DIJALEKTIMA

U organizaciji Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (Razreda za filološke znanosti, Zavoda za lingvistička istraživanja, Odbora za dijalektologiju) te Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovje, 29. i 30. rujna 2016. u palači HAZU održan je 13. Znanstveni skup o hrvatskim dijalektima. Prvi je takav skup održan prije četrdeset godina na poticaj akademika Ljudevita Jonkea, tadašnjega predsjednika Odbora za dijalektologiju.

Ovogodišnji je Skup svečano otvorio predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademik Zvonko Kusić. U prigodnome je govoru, uz ostalo, upozorio na potrebu očuvanja i na važnost proučavanja izvornih govora koji su zbog globalizacije sve ugroženiji.

Na samome početku Skupa predstavljen je dvadeseti broj Akademijina časopisa Hrvatski dijalektološki zbornik koji je posvećen devedesetoj obljetnici rođenja akademika Milana Moguš, doajena hrvatske dijalektologije. Govoreći o slavljeniku, akademik je Kusić ukratko prikazao njegov život i rad, posebno ističući članstvo i funkcije u Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti (od 1975. član suradnik, od 1977. izvanredni, a od 1986. redoviti član; 1991. – 1997. glavni tajnik HAZU, 1998. – 2003. potpredsjednik, 2004. – 2010. predsjednik HAZU; od 2005. do danas voditelj Akademijina Zavoda za lingvistička istraživanja). Kusić je podsjetio i na najvažnije Moguševe dijalektološke i leksikografske radove, na suautorstvo u Hrvatskome pravopisu, kao i na činjenicu da je bio među prvim hrvatskim lingvistima koji je računalnom obradbom teksta proširio načine proučavanja jezičnih i književnih spomenika.

Akademik August Kovačec, tajnik Razreda za filološke znanosti HAZU, usporedio je dijalektološku sliku Hrvatske s dijalektološkom slikom romanskih jezika te istaknuo postojanje dodirnih točaka koje mogu biti poticajem za daljnje proučavanje i znanstveno opisivanje hrvatskoga dijalekt-noga krajobraza. Kovačec je također opisao iznimno plodan znanstveni i stručni rad akademika Milana Moguš, te je dao kratak pregled sadržaja svih 17 radova objavljenih u Mogušu posvećenome dvadesetom broju Hrvatskoga dijalektološkog zbornika.

Čestitke akademiku Mogušu uputila je i Jela Maresić, upraviteljica Zavoda za lingvistička istraživanja HAZU, u prigodnome govoru u kojemu je ukratko predstavila djelatnost Zavoda kojemu je Moguš dugogodišnjim voditeljem.

Jubilarni broj Hrvatskoga dijalektološkog zbornika simbolična je zahvala i struke i Akademije akademiku Mogušu za njegov prinos hrvatskoj dijalektologiji te jezikoslovju uopće, hrvatskoj znanosti i kulturi.

Izlaganja (njih 26) koja su uslijedila bila su podijeljena u tri tematske cjeline, a svoje su radove predstavila 32 izlagača iz Hrvatske i inozemstva.

U sklopu prve tematske cjeline – Dijalektne izoglose na slavenskom jezičnom prostoru – održano je četrnaest izlaganja: Nove spoznaje o prijedlogu zi u sjevernočakavskom arealu (Martina Bašić), Lingvistička geografija i etnolingvistička istraživanja (Dunja Brozović Rončević i Ivana Štokov), Izoglosa progresivnog pomaka starih praslavenskih cirkumfleksa na području hrvatskoga jezika (Anita Celinčić i Mira Menac-Mihalić), Prekrivanje čakavskih, šavrinskih, istrskobeneških, istrskoromunskih i nistriotskih narečnih zrazov v izbrani istrski leksiki (Goran Filipi i Suzana Todorović), Slovakišćke napomene uz kajkavsko-slovačke izoglose

(Siniša Habijanec), Prleško-medmurskijezi-
kovni stik (Tjaša Jakop), Položaj kajkavskog
u južnoslavenskom dijalekatskom kontinu-
umu s obzirom na naglasne izoglose (Mate
Kapović), Razlike u ikavsko-ekavskim go-
vorima srednjeg i sjevernog Gradišća (Zorka
Kinda-Berlaković), O promjenama u katego-
riji roda u moliškohrvatskome: usporedba
s drugim hrvatskim govorima i talijanski
utjecaj (Maslina Ljubičić), Ikavsko-ekavski
refleks jata u štokavskim govorima karlova-
čkoga Pokuplja (Marina Marinković), Mjesni
govor Kavrana u kontekstu sjeverozapadnih
ližnjanskih govora (Lina Pliško), Vloga kate-
gorialnih pomenov v razvoju jezikovnega si-
stema – na primeru psl. glagolov tipa *-nǫ-ti
in *-ě-ti (Alenka Šivic-Dular), Refleksi *je u
istarskim čakavskim govorima zastupljenim
u dijalektološkim atlasima (Silvana Vranić),
Vzporedna predstavitev (slovenskih) slovnič-
nih pojavov po gradivu za narečne atlase:
zasnova (Peter Weis).

Kajkavskomu narječju, drugoj tematskoj
cjelini, bilo je posvećeno deset izlaganja: O
metodologiji istraživanja pseudoanalogo-
nomije između odabranih mjesnih govora
kajkavskog narječja (Đuro Blažeka i Ven-
di Franc), Uporaba i značenje glagolskih
vremena u govorima kajkavskoga narječja
(Željka Brlobaš), I naša o Žgan(e)cu (Anđela
Frančić), Praslavenska etimologija i kajkav-
ski govori (Alemko Gluhak), Prilog prouča-

vanju kulinarskoga leksika u kajkavskim go-
vorima (Joža Horvat), Fonološki opisi govorā
Slavetića i Izimja (Ivana Kurtović Budja i
Filip Galović), Kajkavski govori u okolini
Jastrebarskog: Petrovina i Domagović (Josip
Lisac i Josip Galić), Stare slavenske izoglo-
se u kajkavskome narječju (Mijo Lončarić),
Iz morfologije govora Tršća (Marija Malnar
Jurišić), O prefiksima *pre-*, *pro-*, *pri-* i *pra-* u
kajkavskome narječju (Jela Maresić).

O dijalektologu Daliboru Brozoviću, u
trećoj tematskoj cjelini Skupa, govorili su
Karmen Kenda-Jež (Vpliv jezikovnozvrstne
teorije Daliborja Brozovića na slovensko je-
zikoslovje) i Josip Lisac (Dijalektološki rad
Dalibora Brozovića).

Izlaganja će s 13. Znanstvenoga skupa o
hrvatskim dijalektima biti objavljena u 21.
broju Hrvatskoga dijalektološkog zbornika.

Skup je zatvorila predsjednica Odbora za
dijalektologiju Razreda za filološke znanos-
ti HAZU Mira Menac-Mihalić sumiranjem
rezultata dvodnevnoga rada istaknuvši po-
trebu daljnjih terenskih istraživanja kojima
će se unijeti više svjetla u proteg pojedinih
dijalektnih značajki te pridonijeti boljemu
poznavanju hrvatske dijalektne slike.

Za vrijeme održavanja Skupa bila je po-
stavljena i prigodna izložba dijalektoloških
monografija i časopisa objavljenih od 2012.
(kada je održan 12. Znanstveni skup o hrvat-
skim dijalektima) do 2016. godine.

Anđela Frančić